

Z OBSAHU

Recese jako katalyzátor politiky..., str. 4

Růženec jako cesta k jednotě, str. 9

Poselství papeže ke Dni misí, str. 11

Služba kněžství je božskou věcí, str. 13

Tradice Otců

Z traktátu „O Trojici“
od svatého biskupa Hilaria
[kolem 315–367]

Jsem si vědom, Otče, všemohoucí Bože, že se mám vůči tobě snažit ve svém životě především o to, aby se všechno mé mlouvení i myšlení zabývalo tebou. A užívání řeči, kterou jsi mi dal, nemůže mi přinést lepší odměnu, než že ti mohu sloužit tím, že tě hlásám a že nevědomému světu či popírajícímu bludaři ukazuji, že jsi Otec, Otec jednorozrozeného Syna.

Jenom k tomu se upíná má vůle. Zároveň však je nutno prosit o dar tvé pomoci a tvého milosrdenství, abys plachty, rozpjaté naší vírou a vyznáním, naplnil vanutím svého Ducha a dále nás popoháněl ve směru kázání, které jsme započali. Vždyť nám není nevěrný ten, od něhož přichází příslib: *Proste, a dostanete; hledejte, a naleznete; tlučte, a otevře se vám.*

Budeme tedy, protože jsme chudí, prosit o to, co postrádáme, s vytrvalým úsilím budeme zkoumat výroky tvých proroků a apoštolů a bušit na všechny brány poznání, které je pro nás dosud uzamčené. Ale na tobě je, abys udělil, oč prosíme, aby se nám dostalo toho, co hledáme, a aby se otevřelo to, nač bušíme. [...]

Dej nám tedy patřičná slova, světlo poznání, ušlechtilost výrazů, věrnost k pravdě. Pomoz nám to, čemu věříme, také hlásat. To znamená: když skrze proroky a apoštoly poznáváme tebe, Otče, jediného Boha, i jediného Pána, Ježíše Krista, kéž je nám nyní dáno, abychom proti bludařům, kteří to popírají, oslavovali tebe, Bože, a hlásali beze všeho omylu i božství tvého Syna.

Rozdělme se o svůj chléb a o svou víru

Církev musí pokračovat v Kristově službě světu

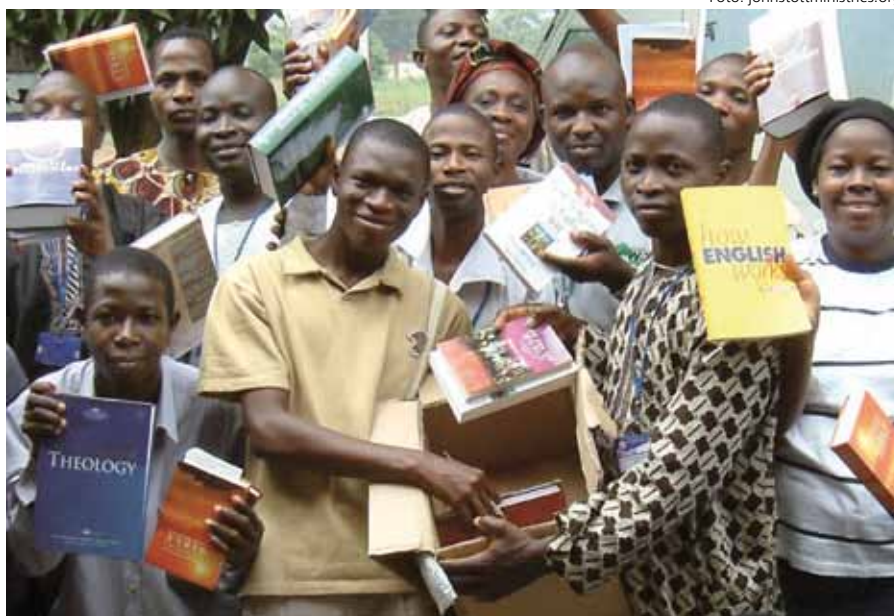
Milí přátelé,
mám radost, že se s vámi mohu právě tímto prostřednictvím setkat. Měsíc říjen je spojený s misiemi a misie s Bohem, který vyslal na tento svět svého jediného Syna, prvního Misionáře světa, aby nás naučil Lásce a ukázal cestu do nebeského království. Mám radost, že i v naší vlasti na výzvu Svatého otce Benedikta XVI. odpovídá stále více lidí, kteří právě papežské misie podporují. Do naší kanceláře přichází mnoho úžasných zpráv o tom, jak se lidé modlí, obětují a nasazují pro misie. Je to důkaz působení Ducha Božského. Misijní neděle, kterou letos vyhlásil Svatý otec na 18. října, je pro celý svět krásnou příležitostí, jak prožít jednotu a univerzálnost Církve. Uvědomit si, že patříme do mystického těla Kristova, které můžeme spatřovat na všech kontinentech.

Do misijní činnosti se nezapojují jen ti z ekonomicky stabilních zemí, ale katolíci ve všech farnostech na světě. Někde nosí v obětním průvodu ve prospěch misí svoji úrodu, slepice či vejčička, protože peníze nemají. Liturgie plná tance, zpěvů, průvodů a radosti vyjadřuje obrovskou vděčnost Bohu, který prostřednictvím misijního díla Církve ukazuje svoji péči o ty nejpotřebnější. To, že vznášíme k Bohu modlitby jeden za druhého, nás všechny vnitřně spojuje a obohacuje. Říjen je i měsícem růžence, ve kterém jsme spojeni s Ježíšovou Matkou Marií. Prosme ji i všechny svaté misionáře, abychom dokázali na Boží Lásku správně odpovědět. Aby nám nebylo lhostejné utrpení a bída světa, abychom se dokázali rozdělit o svůj chléb a o svou víru.

*P. Jiří Šlégr
národní ředitel*

Papežská misijní díla v ČR

Foto: johnstottministries.org

ZPRÁVY

Biskupská synoda o Africe

Od 4. do 25. října probíhá ve Vatikánu 2. zvláštní biskupská synoda o Africe. Téma zní: „Církev v Africe slouží smíření, spravedlnosti a míru. Vy jste sůl země, vy jste světlo světa.“ V promluvě při úvodní mši svatě papež řekl, že pro Afriku je ty-

pický hluboký smysl pro Boha, díky němuž je Afrika duchovními plícemi lidstva, jež je v krizi víry a naděje. Církev v Africe může velmi přispět celé společnosti, jež dnes v mnoha zemích zakouší chudobu, nespravedlnost, násilí a války, řekl papež.

Foto: overheardinthecristory.net

Na synodě o Africe promluvil patriarcha etiopské pravoslavné církve Abuna Paulos. Připomněl dlouhou tradici víry v Etiopii, která je po Palestině první zemí, jež uvěřila v Krista. „Afrika je náboženský kontinent, kde lidé věří ve všemocného Boha už po staletí,“ řekl patriarcha. Žili zde slavní učenci a církevní otcové, mniši, mučedníci a světci. Připomněl, že Afrika je kontinent bohatý na plodnou půdu a přírodní zdroje. Civilizace na jiných kontinentech čerpá z africké práce a zdrojů, ale tyto zdroje využívají bohaté národy. Na nich je Afrika stále závislá. „Křesťané mají být posly změny a přinášet spravedlnost, mír, smíření a rozvoj,“ řekl patriarcha.

Biskup Maroun Elias Lahham z Tunisu si stěžoval, že v pracovním dokumentu se mluví o vztazích s islámem v jediném odstavci, věnovaném subsaharské Africe. Přitom většina afrických muslimů žije v severní Africe a vztahy mezi nimi a křesťany jsou jiné než v Evropě, subsaharské Africe a v arabských zemích Středního východu. V severní Africe není Církev svobodná, ale není ani pronásledovaná. Má svobodu bohoslužeb. V severní Africe se o rigorózním a fanatickém islámu smýšlí kriticky.

Na synodě také promluví zástupci pěti kontinentů, jež jsou s Afrikou solidární. Biskup Wilton Gregory z Atlan-

ty řekl, že z Afriky přišlo mnoho duchovních, kteří slouží věřícím v severní Africe. Podobně američtí křesťané pomáhají místním církvím v Africe. Předseda Federace biskupských konferencí Oceánie, biskup Peter Ingham z Austrálie, rovněž vyjádřil přání spolupracovat s Afrikou. Společně musejí bojovat proti metle AIDS, který se zde šíří zvláště na Papui-Nové Guinei. Austrálie se začala znovu angažovat v africkém důlním průmyslu, ale doložení nesmí přispívat k nestabilitě a konfliktům. Evropský představitel kardinál Peter Erdö z Ostrihomu požadoval větší spolupráci v církevních otázkách, výměnu liturgických a katechetických zkušeností a společné budování Církve všude na světě. Arcibiskup Raymundo Damasceno Assis z brazilské Aparacedy vyjádřil za Latinskou Ameriku vůli ke spolupráci. Nabídl možnost kněžské formace Afričanů v některé z místních latinskoamerických církví, jež mají větší zdroje. Arcibiskup Orlando Quevedo z filipinského Cotabato řekl, že místní církve v Asii a v Africe jsou si blízké svým „mláďím“. „Chudobu a mláďí mají společné,“ dodal. Cení si tradičních rodinných hodnot a jsou místem setkání křesťanství, islámu a domorodých náboženství.

Zenit

Do Afriky se vyváží „duchovní toxický odpad“

Předseda vatikánské rady pro rodinu, kardinál Ennio Antonelli, varoval před vývozem destruktivních ideologií „prvního světa“ do Afriky. K nim počítá tzv. genderovou ideologii, která infikuje politické, ale někdy i církevní prostředí. Přitom je třeba řešit skutečné problémy, jako je násilí na ženách, dětská úmrtnost, podvýživa a hlad. Genderová ideologie zpochybňuje antropologické pojmy, jež by měly být posvátné. Rovnost lidí podle ní není rovnou důstojností a rovným přístupem k základním lidským právům, ale zpochybněním přirozených rozdílů mezi muži a ženami, uniformitou jednotlivců a rovností všech typů sexuálního chování. Tuto ideologii šíří zdravotnická centra, školící iniciativy a mezinárodní média.

Zenit

Afrika – země světců

Arcibiskup Angelo Amato, prefekt kongregace pro světce, připomněl, že od počátků křesťanství je Afrika zemí svatých, počínaje svatým Augustinem až po ugandské mučedníky a sudánskou sestru Josefínu Bakhity, kanonizovanou v roce 2000. Řekl, že 22 afrických národů má své blahoslavené a svaté. Tito světci vyznačují tři zásadní úkoly Církve pro Afriku: evangelizaci, inkulturaci a smíření.

Zenit

Jihoafrická iniciativa: Společná kancelář pro katolické poslance

„I když má oblast jižní Afriky jen 9% katolíků, má 22% katolických poslanců. Je třeba, aby dostávali podklady a informace,“ řekl durbarský světící biskup Wood. Biskupové zde založili kancelář pro katolické poslance (CPLP), která má řadu průzkumů, jež jim pomohou. Už dnes má CPLP značný vliv v parlamentech Zimbabwe, Etiopie, Konga a Sierra Leone.

Fides

ZPRÁVY

Kardinál Schönborn za otevřené kostely

Arcibiskup Christoph Schönborn nabádá kněze, aby pomohli lidem hovořit s Bohem a otevřeli kostely pro ty, kdo chtějí uctívat Nejsvětější svátost. Řekl to na exerciciích pro kněze pořádaných v Ars. Připomněl, že svatý Jan Vianney nabádal farníky, aby se modlili před svatostánkem a říkali: On je tady, on je tady. Jsou-li kostely zavřené, zraňuje to Kristovo Tělo, řekl

arcibiskup. Dělejte všechno možné i nemohlé, aby mohli lidé hledat Boha a měli přístup k svátostnému Ježíši: Nezavírejte dveře kostela, prosím vás! Připomněl, že i lidé, kteří nechodí na mši svatou, vstoupí občas do kostela, je-li otevřený. Pro věřící je povzbuzením, vidí-li svého kněze, jak se modlí před svatostánkem.

Zenit

Čína: Farnost svaté Terezičky v diecézi Hang Žou zahájila měsíc misí

Zahájení misijního měsíce bylo současně osmdesátým výročí založení farnosti. Svaté Terezičky je v Číně zasvěceno mnoho farností, charitativních organizací a náboženských kongregací. Čín-

ští katolíci k ní mají zvláštní vztah, protože se za svého krátkého života soustředila právě na Čínu, kterou velmi milovala.

Fides

Stálá misie v Bolívii

V neděli 4. října byla v diecézi Oruro otevřena stálá misie. Místní biskup vyjádřil naději, že tato iniciativa vytvoří farní rodinu, školu a podpoří společenství a solidaritu. Vyzval k duchovnímu pro-

buzení misijního ducha.

Stanice se bude jmenovat „Kontinentální misie“. Je výzvou k „pastýřskému obrácení komunity“.

Fides

Charita pomáhá na Sumatře

Západ indonéského ostrova Sumatra zasáhla ve středu 30. 9. 2009 dvě po sobě následující zemětřesení. Do oblasti byly vyslány záchranářské týmy indonéské armády, které se snaží zjistit celkový rozsah škod. Do pomoci se zapojila Charita Česká republika.

Podle posledních zpráv si zemětřesení o síle 7,6 a 6,8 stupňů Richterovy stupnice doposud vyžádala více než 1000 obětí. Tyto počty budou pravděpodobně narůstat, neboť tisíce lidí zůstaly uvězněny pod sutinami zřícených budov. Obtížnou situaci dále komplikuje období dešťů, většina mobilních operátorů byla vyřazena z provozu a provoz místního letiště je velmi omezen. Charita ČR, která dlouhodobě působí v nedaleké provincii Aceh, již na místo katastrofy vyslala dva své pracovníky. Ti budou začleněni do mezinárodního týmu složeného ze zaměstnanců indonéské Charity KARINA a pracovníků zahraničních Charit působících v Indonésii. Úkolem týmu je zjistit rozsah škod a navrhnout konkrétní způsob pomoci těm, již byli zemětřesením postiženi.

Vyhlášením veřejné sbírky pro humanitární pomoc Charity v Indonésii byla pověřena Arcidiecézní charita Olomouc. Sbírkové konto na pomoc obětem zemětřesení na Sumatře (platné od 8. října 2009) – číslo účtu: 435741530247/0100 u Komerční banky Olomouc.

Kontakty: Martin Váně, vedoucí mise Charity ČR v Aceh, Indonésie, tel.: +62 813 6053 7404, e-mail: martin.vane@caritas.cz; Vladislav Vik, programový manažer Charity ČR pro Jihovýchodní Asii, tel.: + 420 731 604 323, e-mail: vladislav.vik@caritas.cz.

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz. Máte-li zájem o pravidelné zasílání zpráv e-mailem, můžete se zaregistrovat na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>.

„Otec vyhoštěných“ svatořečen

V neděli 11. října byl na svatopetrském náměstí vyhlášen za svatého otec Damien de Veuster, „otec vyhoštěných“ (1884–1889). Dobrovolně šel mezi malomocné na ostrově Molokai, kde sloužil až do konce života. Sám se malomocným nakazil. Jeho příběh vyvolal zájem o osud malomocných a zlepšil péči o ně. Katolická církev dnes provozuje 521 leprosárií: 186 v Africe, 38 v Amerikách, 293 v Asii, 3 v Evropě a 1 v Oceánii.

Fides

„Misijní rodina – nástroj obrácení“

Pod tímto názvem se od 10. do 12. října konalo v argentinské Cordóbě národní setkání předsedů Hnutí křesťanských rodin. Jednalo o misijním působení rodiny, o manželské spiritualitě a o modlitbě. Hnutí křesťanských rodin bylo založeno v Argentíně roku 1968 a od té doby se šíří po světě. Nabízí služby pro rodiny včetně adopcí, pastorační rozvedených atd.

Fides

Na cestě k plné jednotě

Vedoucí zahraničního úřadu moskevského patriarchátu arcibiskup Hilarion Alfejev pobýval od 15. do 20. září ve Vatikánu na pozvání papežské rady pro jednotu křesťanů. Setkal se mj. se zakladatelem společenství Sant Egidio Andrea Riccardim a s kardinálem Walterem Kasperem. Vyjádřil se, že čas napětí s katolickou církví už pominul. Také kardinál Kasper se pozitivně vyjádřil k současnému stavu vzájemných vztahů. Další katolicko-pravoslavné setkání se bude konat v říjnu na Kypru.

Kathnet

ZE ŽIVOTA SPOLEČNOSTI

Recese jako katalyzátor politiky: „Modré z nebe“

Vyjádření předsedy Rady *Iustitia et Pax* při ČBK biskupa Václava Malého k aktuálnímu společensko-ekonomickému klimatu u nás

„...a tam svůj majetek rozmařilým životem promarnil“ (Lk 15,13)
[Jan Sanders Van Hemessen, Marnotratný syn, 1536]

Foto: www.lib-art.com

Média v poslední době upozorňují na rostoucí vliv populistických a extrémních politických proudů, který mnohdy připisují hospodářské krizi. Zkušenosti vyplývající ze současné krize však nabádají k obezřetnosti před jednoduchými, líbivými řešeními.

Když v roce 2007 začaly vyplouvat na povrch problémy hypotečního trhu ve Spojených státech, málokdo tušil, že souhrou okolností brzy přerostou do globální finanční krize a následně do celosvětového útlumu hospodářské aktivity. Kořeny těchto problémů jsou však ještě mnohem starší a odvozují se od politické objednávky adresované americkým finančním institucím, jež byly motivovány půjčovat na pořízení vlastního bydlení i těm, kdo by si je za standardních okolností nemohli dovolit. Zárodky problémů byly živeny nízkými úrokovými sazbami americké centrální banky, nastavenými tak v zájmu rychlého obnovení ekonomického růstu po útlumu způsobeném prasknutím „internetové

bulbliny“ na přelomu tisíciletí. Spoluvinými za americkou hypoteční krizi jsou ti, kdo si potenciálně riskantní hypotéky bez váhání brali, i ti, kdo tyto hypotéky nebonitním dlužníkům nabízeli. Jako kdyby všichni věřili, že úrokové sazby zůstanou už navždy nízké, zatímco ceny nemovitostí stále porostou. Odtud plyne

Silný poryv hospodářského útlumu zřetelně ukázal, jak krátkozraká může být podpora politiků, kteří slibují voličům modré z nebe bez ohledu na reálné možnosti a potřebu dlouhodobě zdravého vývoje ekonomiky.

první praktické poučení ze „světové krize“: ani tehdy, když vše vypadá růžově a zdá se, že vše kolem nás hraje do karet, nezapomínejme, že každé posvácení má svůj konec.

Slabiny investičního podnikání

Mimo území Spojených států a sféru bydlení se problém špatných hypoték přelil, díky masovému rozšíření specifických a komplikovaných finančních instrumentů, rozšiřujících možnosti investování bez regionálního omezení, do aktivit, slibujících nadprůměrné zhodnocení vložených peněžních prostředků. Finanční krize odhalila dvě slabá místa spojená s masovým využíváním zmíněných finančních instrumentů: příliš slabý regulatorní rámec, upravující jejich vydávání a držení, jakož i neschopnost investorů správně ocenit všechna rizika spojená s pořízením těchto atraktivních cenných papírů. Z mnoha zdánlivě výhodných investic do amerického trhu s bydlením se stalo toxické aktivum, jehož zlomky roztroušené mezi členy světové finanční komunity podlomily důvěru ve schopnost dostát vzájemným závazkům a v konečném důsledku hrozily zastavením úvěrových toků v ekonomikách, tzn. vznikem šoku nepodobného důsledkům srdečního kolapsu v lidském organismu. Poučením pro nás budiž poznání, že ne všechny lákavé investiční příležitosti jsou bezpečné, přičemž potenciálně velmi nebezpečné jsou všechny, u nichž nedokážeme spolehlivě vyhodnotit riziko ztráty.

Riziko dalšího hospodářského útlumu

Díky masivním finančním injekcím ze strany vlád a centrálních bank postižených zemí se podařilo odvrátit hrozící kolaps světového finančního systému a omezit negativní dopady jeho dočasného ochromení na hospodaření ne-

ZE ŽIVOTA SPOLEČNOSTI

finančních podniků i na zaměstnanost. Na konci léta 2009 sílí naděje, že na různých místech světa již bylo dosaženo dna hospodářské recese a v průběhu příštího roku dojde k obnovení mírného ekonomického růstu a k příznivějšímu vývoji na pracovním trhu. Naděje však není jistota a bylo by nesprávné nepřipustit si riziko obnoveného prohloubení hospodářského útlumu.

Princip solidarity

Pokud se naděje na relativně brzký konec hospodářské recese potvrdí, potvrdí se tím i přesvědčení, že z hlediska delší časové perspektivy i z hlediska dramatickosti dopadu na životní úroveň lidí jde o epizodu mimořádnou, nikoliv však fatální. Nezapomínejme, že k hospodářskému útlumu dochází po mnoha letech nepřetržitého růstu a v podmínkách nesrovnatelně vyspělejšího sociálního zabezpečení, než jaké bylo běžné v době Velké hospodářské krize první poloviny 20. století. Tímto tvrzením nezpochybnujeme, že řada jednotlivců, rodin, firem i celých regionů se během masivní hospodářské recese může bez vlastního zavinění dostat do ekonomicky bezvýhodné situace, opravňující je žádat o účinnou pomoc od státu. Povinností slušného státu je toto volání o pomoc neoslyšet, nepřipustit nárůst obětí recese nad nezbytný rámec, a odvolat se na princip solidarity ve chvíli, kdy je to nezpochybnitelně legitimní.

Škodlivost populistické politiky

Byť to na první pohled nemusí být zřejmé, ne vše těžké, co bývá s probíhající hospodářskou recesí spojováno, je výlučně touto recesí způsobeno. V řadě případů recese působí především jako katalyzátor, urychlovač procesů, které byly nastartovány již dříve a jejichž bolestivého průběhu bychom tak jako tak nemohli trvale zůstat ušetřeni. Máme zde na mysli především různá restrukturalizační opatření, změny výrobního sortimentu a změny ve struktuře zaměstnanosti, nezbytné pro úspěšné fungování podniků a udržení pracovních míst v globalizované ekonomice.

Jestliže u většiny soukromých firem snad platí, že se i v letech prosperity zodpovědně zamýšlejí nad svou budoucnos-

tí a snaží se v rámci možností připravit na vždy nejistou budoucnost, v případě státních pokladen většiny ekonomik, včetně české, je tomu mnohdy jinak. Díky rezignaci na potřebné, ale nepopulární reformy v době prosperity, nedisponeují nyní státy vyšším objemem finančních prostředků, které by mohly věnovat na smysluplná protikrizová opatření bez nebezpečí rozvratu veřejných financí. Silný poryv hospodářského útlumu zřetelně ukázal, jak krátkozraká může být podpora politiků, kteří slibují voličům modré z nebe bez ohledu na reálné možnosti a potřebu dlouhodobě zdravého vývoje ekonomiky. Ukazuje se, že bumperang nezodpovědnosti nemusí vždy zasáhnout až budoucí generace, ale v některých případech může poškodit už ty, kdo jej na cestu vyslali.

Evangelium je i dnes výzvou k odpovědnému jednání těch, kdo rozhodují o nakládání s finančními prostředky, aby tak činili s vnímavým ohledem a respektem na možnosti slabých sociálních vrstev obyvatelstva. Právě tyto vrstvy vždy nesou hlavní tíhu negativních dopadů krize, které jsou zapříčiněny neodpovědným jednáním mocných a finančně zajištěných.

Výzva evangelia

A tak evangelium zůstává i nyní výzvou k odpovědnému jednání těch, kdo rozhodují o nakládání s finančními prostředky, aby tak činili s vnímavým ohledem a respektem na možnosti slabých sociálních vrstev obyvatelstva. Právě tyto vrstvy vždy nesou hlavní tíhu negativních dopadů krize, které jsou zapříčiněny neodpovědným jednáním mocných a finančně zajištěných.

Mons. Václav Malý
předseda Rady Iustitia et Pax při ČBK

Praha 7. října 2009
TS ČBK; (mezititulky redakce)

Služba ekonomice

Tváří v tvář složitosti současné ekonomické situace se věřící laik dává při svém působení vést zásadami sociální nauky církve. Je nezbytné, aby tyto zásady znal a aby je přijímal do ekonomické aktivity samotné. Když se na tyto zásady, především na ústřední postavení lidské osoby, nebere ohled, pak to narušuje kvalitu ekonomické aktivity.

Křesťanovo působení se bude projevovat také jako úsilí o kulturní reflexi, zaměřené zejména na rozlišování týkající se současných modelů ekonomické a sociálního rozvoje. Omezení otázky

rozvoje výlučně na technickou problematiku by vedlo ke ztrátě pravého obsahu rozvoje, jenž se týká „důstojnosti člověka a národů“ (Jan Pavel II., *Sollicitudo rei socialis*, 41).

Vědci v oboru ekonomie, ti, kdo pracují v tomto oboru, a političtí vůdci si musí uvědomit naléhavost nového promyšlení ekonomie. Na jedné straně by přitom měli brát v úvahu dramatickou materiální chudobu miliard lidí a na druhé straně skutečnost, že současné ekonomické, sociální a kulturní struktury jen velmi obtížně přijímají

úkol plnit požadavky opravdového rozvoje“ (Jan Pavel II., *Poselství k oslavě Světového dne míru 1. ledna 2000*, 14). Oprávněné požadavky týkající se výnosnosti ekonomiky je zapotřebí lépe sladit s požadavky politické participace a sociální spravedlnosti. Konkrétně to znamená, že je třeba vetkat solidaritu do sítě vzájemné ekonomické, politické a sociální závislosti, které se rozšiřují v důsledku probíhajících globalizačních procesů.

Compendium sociální nauky církve, 563–564

OHLÉDNUTÍ ZA PAPEŽSKOU NÁVŠTĚVOU

Evropa potřebuje naději zakotvenou v Bohu

Benedikt XVI. hodnotí svoji cestu do České republiky

Brněnské setkání s Benediktem XVI. ve znamení naděje

Foto: A. Forbelský

Ve středu 30. září při pravidelné generální audienci na svatopetrském náměstí, na níž se shromáždilo na deset tisíc věřících, zhodnotil Benedikt XVI. svoji apoštolskou cestu do České republiky. Vyjádřil vděčnost za srdečné přijetí a za možnost zakusit hluboké pouto, jež pojí českou církev s Petrovým nástupcem. Znovu zdůraznil neoddělitelnost svobody a pravdy a nutnost budovat Evropu na křesťanských hodnotách.

Drazí bratři a sestry, jako obvykle po zahraničních apoštolských cestách využiji dnešní generální audienci k promluvě o pouti, kterou jsem v uplynulých dnech vykonal do České republiky. Činím tak především na poděkování Bohu, který mi umožnil tuto návštěvu uskutečnit a který ji bohatě požehnal. Byla to opravdová pouť a zároveň mise v srdci Evropy: pouť proto, že Čechy a Morava jsou více než tisíc let zeměmi víry a svatosti; mise proto, že Evropa potřebuje v Bohu a v jeho lásce opět nalézt pevný základ naděje. Není náhoda, že svatí evangelizátoři tamějšího obyvatelstva, Cyril a Metoděj, jsou společně

se svatým Benediktem patrony Evropy. „Láska Kristova je naší silou“ – to bylo motto cesty, tvrzení, které odráží víru mnoha hrdinských svědků z doby minulé i nedávné. Mám na mysli zejména minulá století. Především však vyjadřuji jistotu dnešních křesťanů. Ano, naší silou je láska Kristova! Síla, která inspiruje a oživuje pravé revoluce, pokojné a osvobozující, a která je nám oporou ve chvílích krize a poskytuje nám útěchu, když namáhavě získaná svoboda riskuje, že ztratí sebe samu, svou vlastní pravdu.

Přijetí, kterého se mi dostalo, bylo srdečné. Prezident republiky, kterému vyjadřuji znovu své uznání, byl při různých

příležitostech osobně přítomen a přijal mne spolu s mými spolupracovníky ve svém sídle, historickém hradu hlavního města. Celá biskupská konference, zejména kardinál pražský arcibiskup a brněnský biskup mi s velkou vřelostí dali zakusit hluboké pouto, které pojí české katolické společenství s Petrovým nástupcem. Jim také děkuji za důkladnou přípravu liturgických slavností. Jsem také vděčný všem občanským i vojenským představitelům a těm, kdo se různými způsoby podíleli na zdařilém průběhu mojí návštěvy.

Bůh je základem naší naděje

Láska Kristova se začala zjevovat na tváři Dítěte. První etapa návštěvy po příjezdu do Prahy se totiž konala v kostele Panny Marie Vítězné, kde je uctíváno Jezulátko, známé právě jako Pražské Jezulátko. Ona soška poukazuje na tajemství Boha, jenž se stal člověkem, na „blízkého Boha“, jenž je základem naší naděje. Před „Pražským Jezulátkem“ jsem se modlil za všechny děti, za rodiče a za budoucnost rodiny. Právě „vítězství“, o které dnes prosíme Marii, je vítězstvím lásky a života v rodině a ve společnosti!

Pravda je přítelkyní člověka

Pražský hrad, jenž je mimořádný z historického i architektonického hlediska, nabízí obecnější reflexi: do svého rozsáhlého prostoru pojímá četné památky, prostředí a instituce, takřka jako znázornění určité *polis* – obce, v níž probíhá harmonické soužití katedrály a paláce, náměstí a zahrady. Moje návštěva se tak v tomto kontextu mohla dotknout obou prostředí, občanského i náboženského, která nestojí proti sobě, ale jsou si harmonicky blízká, byť odlišná. Ve svém vystoupení před politickými a občanskými představiteli a diplomatickým sborem jsem chtěl poukázat na nerozlučný svazek, který nutně vždycky existu-

OHLÉDNUTÍ ZA PAPEŽSKOU NÁVŠTĚVOU

je mezi svobodou a pravdou. Z pravdy není třeba mít strach, protože je přítelkyní člověka a jeho svobody. Ba dokonce: jedině v upřímném hledání pravdy, dobra a krásy lze reálně nabízet budoucnost dnešní mládeži a příštím generacím. Ostatně, co jiného přitahuje tolik lidí do Prahy, ne-li její krása, krása, která není jenom estetická, ale historická, náboženská a v širokém smyslu lidská? Kdo zastává odpovědnou roli na politickém a výchovném poli, musí umět čerpat ze světla oné pravdy, která je odrazem věčné Moudrosti Stvořitele, a je povolán ji osobně dosvědčovat vlastním životem. Jedině seriózní úsilí o intelektuální a morální opravdovost je hodno oběti těch, kteří za svobodu drazé zaplatili!

Symbolem této syntézy pravdy a krásy je nádherná pražská katedrála, zasvěcená svatým Vítovi, Václavovi a Vojtěchovi, kde se konala bohoslužba nešpor spolu s kněžími, řeholníky, seminaristy a představiteli laiků, zapojených do církevních sdružení a hnutí. Pro společenství středo-východní Evropy jsou nyní chvíle obtížné. V důsledku dlouhé zimy ateistického totalitarismu se hromadí škodlivé účinky západního sekularismu a konzumismu. Proto jsem všechny povzbuzoval, aby čerpali stále novou energii od Zmrtvýchvstalého Pána, aby mohli být ve společnosti evangelijním kvasem a zapojovat se, jak už se to děje, do charitativních, ale ještě více do výchovných a vzdělávacích aktivit.

Kristus, naděje národů

Toto poselství naděje, založené na víře v Krista, jsem adresoval celému Božímu lidu na dvou velkých eucharistických slavnostech, které se konaly v Brně, hlavním městě Moravy, a ve Staré Boleslavi, místě mučednictví svatého Václava, hlavního patrona českého národa. Morava bezprostředně připomíná svaté Cyrila a Metoděje, evangelizátory slovanských národů, a tedy onu nevyčerpatelnou sílu evangelia, které jako řeka živé vody protéká napříč dějinami a kontinenty a přináší všude život a spásu. Nad portálem brněnské katedrály jsou vytesána Kristova slova: „Pojďte ke mně všichni, kdo jste obtíženi, a já vás občerstvím“ (Mt 11,28). Stejná slova zazněla minulou neděli během

liturgie jako ozvěna nepomíjivého hlasu Spasitele, naděje národů včera, dnes i vždycky. Vláda Kristova, vláda milosti a milosrdenství, dává výmluvná znamení v existenci svatých patronů různých křesťanských národů, jakým je právě Václav, mladý český král z 10. století, který se vyznačoval svým příkladným křesťanským svědectvím a který byl zabit svým bratrem. Václav dával přednost království nebeskému před kouzlem pozemské moci a zůstal tak navždy v srdci českého lidu jako vzor a ochránce v rozmanitých událostech dějin. Početný zástup mladých, pocházejících také ze sousedních národů a přítomných na svatováclavské mši, jsem pobídl, aby v Kristu rozpoznali nejopavdějšího přítele, který naplňuje nejhlubší touhy lidského srdce.

Neoddělitelnost humanistické a vědecké kultury

Nakonec musím zmínit další dvě setkání: ekumenické a setkání s akademickou obcí. Na tom prvním, které se konalo v arcibiskupském paláci, jsem se setkal se shromážděnými představiteli různých křesťanských společenství České republiky a se zástupci židovské obce. V souvislosti s dějinami této země, která, bohužel, zakusila trpké konflikty mezi křesťany, je důvodem upřímné vděčnosti Bohu, ocitnout se shromáždění společně jako učedníci jediného Pána, sdílet radost víry a historické odpovědnosti před soudobými výzvami. Snaha postupovat vpřed ke stále plnější a viditelnější jednotě věřících v Krista posiluje a zefektivňuje společné úsilí o opětovné objevení křesťanských kořenů Evropy. Tento poslední aspekt, který velmi ležel na srdci mému milovanému předchůdci Janu Pavlu II., vyšel najevo také na setkání s univerzitními rektory, představiteli profesorů a studentů a jiných významných osobností kulturního prostředí. V tomto kontextu jsem zdůraznil roli univerzitní instituce, jedné z nosných struktur Evropy, která má v Praze jednu z nejstarších a nejuznávanějších univerzit, Karlovu univerzitu, podle jména císaře Karla IV., který ji založil spolu s papežem Klementem VI. Univerzita je vitálním prostředím společnosti, zárukou svobody a rozvoje, jak dokazuje skutečnost, že

Foto: Anton Frič, Res claritas

Z pravdy není třeba mít strach, protože je přítelkyní člověka a jeho svobody. Ba dokonce: jedině v upřímném hledání pravdy, dobra a krásy lze reálně nabízet budoucnost dnešní mládeži a příštím generacím.

právě z univerzitních kruhů v Praze vzešla tzv. „sametová revoluce“. Dvacet let po této historické události jsem předložil pojetí integrální lidské formace, založené na jednotě poznání zakořeněného v pravdě a odporující nové diktatuře relativismu, vázané na technickou nadvládu. Humanistická a vědecká kultura nemohou být odděleny. Naopak, jsou to dvě tváře téže mince. Znovu nám to připomíná česká země, vlast velkých spisovatelů, jakým je Kafka a opat Mendel, průkopník moderní genetiky.

Draží přátelé, děkuji Pánu za to, že mi touto cestou umožnil setkat se s lidem a Církví hlubokých historických a náboženských kořenů u příležitosti letošních výročí různých událostí vysokých duchovních a společenských hodnot. Bratry a sestry České republiky znovu odkazuji k poselství naděje a povzbuzuji k odvaze dobra, aby budovali dnešek i zítřek Evropy. Plody své pastorační návštěvy svěřuji přímělově Panny Marie a všem světcům a světicím Čech a Moravy.

preložil P. Milan Glaser SJ
www.radiovaticana.cz
(mezititulky redakce RC)

CÍRKEV A SPOLEČNOST

Palladium Evropy

Vrátí se Neposkvrněná na Staroměstské náměstí, kam právem po staletí patří?

Foto: www.marianskysloupcz

Kopie obrazu Panny Marie Rynecké, zhotovená akademickým malířem Radimem Klouzou, při žehnání v Brně-Tuřanech

Mezi informacemi o pastýřské návštěvě Svatého otce poněkud zapadla důležitá zpráva. V neděli 27. 9. požehnal papež Benedikt XVI. při mši svaté v Brně-Tuřanech kopii obrazu Panny Marie Rynecké. Tento překrásný milostný obraz je úzce spjat s dějinami Prahy. Jeho původ ani autor není zcela jasný; jisté je, že byl vytvořen kolem roku 1410 a není vyloučeno, že býval součástí výzdoby chrámu sv. Víta.

K obrazu se utíkali zbožní Pražané, když byla Praha v roce 1648 po tři měsíce obléhána Švédy. Tehdy byl umístěn v domě č. p. 20 na Staroměstském náměstí a později vzhledem k četným poutníkům byl zavěšen na fasádě tohoto domu. Pražané věřili, že to byla právě mocná přímluva Panny Marie, která pomohla odvrátit katastrofu v podobě dobytí Prahy. Ubráněním Prahy skončila třicetiletá válka a byl podepsán Vestfálský mír.

Na paměť ubránění Prahy bylo rozhodnuto postavit mariánský sloup se sochou Immaculaty na vrcholu. Pražský mariánský sloup byl postaven na mís-

tě, kde bylo roku 1631 saskými vojsky, která v té době obsadila Prahu, potupeno Staroboleslavské palladium. Samotná socha i obraz Panny Marie Rynecké byl někdy v této souvislosti označován jako Palladium Evropy. Po staletí se návštěvníci Prahy na tomto místě modlili. Navečer 3. listopadu 1918 byl zfanatizovaným davem sloup, který byl mylně považován za symbol habsburské vlády, stržen. Obraz jen šťastnou náhodou (?) zachránil historik V. V. Štech.

Snahy o obnovu strženého sloupu se datují až do 20. let; tehdejší největší překážkou byla ještě malá rozvinutost restaurátorského oboru, avšak rovněž ideologický odpor. Občanské iniciativy trvaly až do konce první republiky; obnovená snaha se objevila záhy po roce 1945 a násilně ji ukončil až poučorový režim. Společnost pro obnovu Mariánského sloupu vyvíjí systematické aktivity nepřetržitě od roku 1990.

Je příznačné a až hrůzu nahánějící, jaké dějiny naší země i celé Evropy následovaly po stržení tohoto ochranného štítu naší země i celé Evropy. Co jsou boje třicetileté války proti hrůzám, které přineslo teprve dvacáté století?

Společnost pro obnovu mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v Praze usiluje o to, aby sloup stál na původním místě. V kameni je již zhotovena socha Panny Marie Immaculaty (je již od roku 2003 provizorně umístěna v Celetné ulici za kostelem Panny Marie před Týnem a zcela spontánně se stala místem modliteb mnoha Pražanů i turistů), hlavičky, dřík sloupu, sokl pod dříkem, spodní balustráda a schodiště (tyto prvky jsou zatím umístěny v areálu kláštera Milosrdných sester sv. Karla Boromejského u nemocnice Pod Petřínem.)

Vůle veřejnosti i státní správy po obnově této jedinečné duchovní památky se stává jakýmsi lakmusovým papírkem otevřenosti naší společnosti. Pomineme-li skutečnost, že kompoziční dořešení prostoru Staroměstského náměs-

tí je dlouhodobým záměrem radnice a že i turistickému ruchu by jistě prospěla důstojná dominanta prostorově nevyváženého urbanistického celku (pomník M. J. Husa – mariánského ctitele – byl citlivě situován tak, aby prostorově doplňoval sochu Panny Marie), musíme vzít v potaz také to, že Panna Maria je na náměstí doma. Na rozdíl od četných instalací moderních děl, například plastových krav nebo podobných cizorodých objektů bez valné estetické hodnoty, které jsou umísťovány do pražských ulic. Na rozdíl od politicky motivovaných pomníků oslavujících zbytnělé ego právě vládnoucího režimu. Zůstanou odpovědní lidé a orgány věrní své zatvrzelosti a mentalitě rozvášněného davu před 91 lety, nebo přijmou fakt, že Panna Maria i jim nabízí ochranu a blízkost svého Syna?

Uvědomí si, že monumentální socha je již včetně příslušenství v nejvyšší umělecké kvalitě hotova, zaplacená z darů mnoha a mnoha obyčejných lidí? Aspoň při letném pohledu by se zdálo, že politické pŕtky během návštěvy Jeho Svatosti Benedikta XVI. utichly. Pomůže papežské požehnání obrazu Panny Marie Rynecké brzkému návratu sloupu na své místo?

Josef Mudra

Foto: www.marianskysloupcz

ZE ŽIVOTA CÍRKVE

Pražská legenda

Výstava

Příběh Mariánského sloupu

probíhá v Muzeu
Karlova Mostu
Křižovnické náměstí 3
v Praze 1

od 15. září
do 3. listopadu 2009

otevřeno denně 10. – 18. hodin
vystaven bude originální
fragment tváře původní sochy
Panny Marie
fotografie, texty,
dokumentární filmy
i kamenné díly nově
vznikajícího
mariánského sloupu.

<http://marianskysloup.info>

Aby byli jedno...

Růženec jako cesta k jednotě

Člověk se nikdy nemodlí sám. Tato skutečnost se zřetelně ukazuje v modlitbě růžence. V něm se celá Církev sjednocuje a spojuje na modlitbách s Pannou Marií. Růženec napomáhá smíření, upevňuje a prohlubuje víru. Ukazuje, že jedině pevná víra spojená s úctou k druhým je cestou k jednotě.

Milí čtenáři, modlitba – jak říká svatá Terezie – začíná, jakmile si uvědomíme, ke komu se vlastně chceme obracet. Pokud člověk jen pronáší slova a nezamyslí se na začátku nebo někdy jindy, třeba během dne, ke komu že to mluví, nedá se říct, že by se modlil. Obrátit svou pozornost k Bohu, k němuž má můj proud myšlenek a citů směřovat, to se zdá být důležitou součástí modlitby, nepochybně i modlitby růžence. Proto je rozumné, že se na jeho začátku vyznává víra (Věřím

v Boha...) a také se vzbuzují tři božské ctnosti (požehnaný plod života tvého Ježíš, v kterého věříme..., doufáme..., milujeme...).

Člověk se nikdy nemodlí sám

Bůh má slyšet naši modlitbu. Ať už jej oslovujeme rovnou, nebo se dovoláváme služby, kterou nám rádi poskytnou svatí tím, že Bohu předloží naše záležitosti, obracíme se k Nejvyšší bytosti. Při recitaci růžence, a nejen jeho, si však člo-

věk uvědomí ještě jednu věc. Totiž že se ve skutečnosti nikdy nemodlí sám. A nemyslím teď jen na Pannu Marii, kterou prosíme, aby se za nás přimlouvala. Jde mi o množné číslo, jímž se v modlitbě vyjadřujeme. „Otče náš...“ „Pros za nás hříšné...“ „V kterého věříme...“ „Který se pro nás krví potil...“ To je několik málo úryvků růžence, které naznačují, že i kdybych klečel sám někde za zavřenými dveřmi, nejsem sám. Kromě Pána Boha a Matky Boží tady hrají roli ještě další blíže neurčení lidé, za něž se obracím k Bohu stejně jako za sebe.

Starý i Nový zákon mnohokrát připomínají, že lidé patří jeden k druhému. Vyzdvihují se některé svazky vyloženě posvátné: manželé, děti a rodiče. Když se člo-

ZE ŽIVOTA CÍRKVE

Foto: traditionaction.org

věk modlí, a přitom nectí otce nebo matku, jeho modlitba nedochází vyslyšení. Když se člověk obrací k Bohu s prosbou, a přitom se provinuje vůči manželce, nemůže být jeho prosba vzata vážně. A nejen vztah k členům rodiny je v modlitbě důležitý. Vzpomeňme například Ježíšova slova o člověku na cestě do chrámu, který si uvědomí, že jeho bližní proti němu něco má. Potom ať se raději vrátí, s bližním se smíří a Bůh shlédne na jeho oběť.

I takto se dá vysvětlit, že se člověk nikdy nemodlí sám. Vždy má v sobě nějaká pouta k dalším lidem a buď díky nim nejen sebe, ale i je k Bohu přináší, anebo jej pouta neodpuštění, závisti a dalších hříchů svazují, takže jeho modlitba nemůže k Pánu Bohu dojít.

Všechny spojuje jeden růženec

Také se ale dá říct, že se člověk nemodlí sám v tom smyslu, že se s ním modlí jiní lidé, které ani nezná. Růženec je tak vymyšlen. Stejná modlitba zní z úst mnohých lidí, ať už jsou zrovna spolu anebo se modlí každý na jiném místě a třeba i v jiné době. Všechny spojuje jeden růženec. Byl určen k tomu, aby lidi mezi sebou sjednocoval a oni se společně obraceli k Bohu a společně od něj dostávali milosti. Mimo jiné milost odpouštění, zachovávat jednotu, prohlubovat jednu víru, zkrátka to, co charakterizuje nejen růžencové bratrstvo, ale také Církev.

Co bychom si přáli, aby charakterizovalo každou rodinu a vůbec společnost.

Modlíme se v množném čísle a snad se tím naše řady rozmnožují. Vyprošujeme si milost jednoty. Ježíš za ni prosil. Modlil se, abychom byli jedno, měli lásku k sobě navzájem, a tak svět poznal, že náležíme Ježíši. Modlíme se proto, že víme, že více lidí snadněji vyprosí dary. Modlíme se proto, že bez Boží pomoci nemůžeme opravdově milovat. Modlíme se s Pannou Marií, protože je to nanejvýš rozumné. Že básním? Ale Církev od začátku ví, co je to dát se dohromady a spojit se na modlitbách s Pannou Marií. Tak začínala, a díky růženci se toto tajemství opakuje. Jen není vše tak viditelné jako tenkrát v Jeruzalémě. A neměla jen tehdejší generace k dispozici všechny milosti a my už nic. Oni na rozdíl od nás mohli Pannu Marii vidět na vlastní oči a modlili se společně s ní v jednom domě. My máme být těmi blahoslavenými, kteří neviděli, a přesto uvěřili, že nás stále provází a modlí se s námi. Spolu s Pannou Marií se vracíme k věcem opravdu důležitým. K tomu, že se Bůh pro nás vtělil, působil, byl ukřižován a vstal z mrtvých, aby nás vysvobodil z otroctví hříchu a smrti. Spolu s Pannou Marií doufáme v dar Duchu Svatého, který nám dá ty věci chápat, více věřit, doufat a milovat a také růst ve vzájemné jednotě.

K jednotě nevedou ústupky, ale pevnost ve víře

Snad by v tuto chvíli bylo záhodno skončit, leč dovolil bych si vrátit se ještě k jedné okolnosti spojené s růžencem. Všichni známe vítěznou námorní bitvu u Lepanta. Odehrála se 7. října 1571 a prá-

Jednota nikdy nenastane, když se zřekneme víry, ztratíme slavnost soli. Prosíme o něco mnohem hlubšího. Učíme se milovat nepřátele a nenávidět bludy a povrchnost. V tom je růženec, modlitba sjednocující s Pannou Marií, s těmi, kdo se také modlí, i s těmi, kterým máme posloužit na cestě k Bohu, určitě dobrou zbraní.

vě toto datum ne náhodou souhlasí s datem, kdy se slaví svátek Panny Marie Růžencové. Souvislost zde není úplně jednoduchá. Svátek se původně jmenoval jinak, ale děkovalo se v něm za vítězství, za porážku tureckého loďstva, která se připisovala přímluvě Panny Marie. Změna názvu svátku na Panny Marie Růžencové se začala rodit až tehdy, když si její oblíbená růžencová bratrstva na různých místech světa a začala jej slavit jako svou poutní slavnost.

Však zpět k bitvě. Na straně Svaté ligy jsou zaznamenány ztráty okolo osmi tisíc mužů, na straně tureckého loďstva třicet tisíc mužů. A to zní hrozně, a nepochybně to hrozně bylo. Jen je třeba zmínit, že mnohem horší zbraní než loďstvo je nenávisť. Jsem na tenkém ledě, ale mám za to, že Juan de Austria jako dobrý velitel a křesťan musel vybojovat mnohem zásadnější bitvu, totiž nemít v sobě nenávisť vůči Ali Pašovi a jeho loďstvu. Musel se jej snažit pochopit, vžít se do jeho situace, ocenit vojenské umění. Nenávisť člověka zaslepuje, a i kdyby druhého zabil, nikdy se svého soupeře nezbaví. Stále jej bude pronásledovat. I vojáci musejí mít úctu k druhé straně, přestože se najednou octli proti sobě jako nepřátelé. Říkám to proto, že na scéně se rýsuje několik konfliktů. I ten islám se opět tlačí do Evropy a snad bude čím dál tím víc potřeba milosti, která spojuje zdánlivě nespojitelné: pevnost a neústupnost ve víře a zároveň úcta k jejím nepřátelům. Je třeba snažit se pochopit druhou stranu, ale není důvod stále ustupovat. Láska není slibována bez konfliktů. Víra není spojena s pozemským klidem (blahoslavení pronásledování...). A i kdyby se politická situace nějak zázračně vyřešila, vždyť i mezi blízkými je potřeba víru hájit. Zdá se totiž důležité přidat k obrazu vyprošované jednoty i toto. Nikdy jednota nenastane, když se zřekneme víry, ztratíme slavnost soli. Prosíme o něco mnohem hlubšího. Učíme se milovat nepřátele a nenávidět bludy a povrchnost. V tom je růženec, modlitba sjednocující s Pannou Marií, s těmi, kdo se také modlí, i s těmi, kterým máme posloužit na cestě k Bohu, určitě dobrou zbraní.

fr. Irenej Šiklar OP
(mezititulky redakce)

MISIE

„Národy budou kráčet v jeho světle“

Poselství Benedikta XVI. k Světovému dni misí 2009

Každoročně, již od roku 1926, slaví celá Církev předposlední říjnovou neděli Světový den misí, den podpory misí modlitbami, obětmi a finančními dary. Letošní misijní neděle připadá na 18. říjen. Papež Benedikt XVI. ve svém poselství k tomuto dni připomíná cíl misijního poslání Církve: nést světlo evangelia všem národům. Přinášíme vám celé znění papežova poselství.

Při příležitosti této Misijní neděle bych se chtěl obrátit na vás, bratři v biskupské a kněžské službě, a také na všechny bratry a sestry v Kristu. Chtěl bych vás povzbudit: oživte svoje misijní poslání a „jděte ke všem národům“ (Mt 28,19) v šlépějích svatého Pavla, Apoštola národů.

„Národy budou kráčet v jeho světle“ (Zj 21,24). Účelem misijního poslání Církve je nést světlo evangelia všem národům – pro jejich putování k Bohu –, neboť jenom v něm je plnost a dovršení. Musíme cítit touhu a nadšení k prozřetí všech národů světlem Kristovým, které naplňuje jeho Církev. Kéž se všichni shromáždí v jednu lidskou rodinu, v náruč láskyplného Otce.

V této perspektivě se jeho učedníci rozešli do celého světa pracovat, namáhat se, trpět, položit život. Moji ctění předchůdci mnohokrát poukázali na skutečnost, že Církev zde není k rozšíření moci a vlády, ale pro šíření Božího království a spásy pro svět. Nežádáme si nic jiného než moci sloužit lidstvu – zvláště těm, kteří trpí a jsou na okraji společnosti –, protože věříme, že „závazek hlásat evangelium lidem dnešní doby je bezpochyby službou nabízenou nejen křesťanům, ale všem lidem“ (*Evangelii nuntiandi*, 1), kteří „ukazují podivuhodné výkony, ale jak se zdá, ztrácí smysl samotné existence“ (*Redemptoris missio*, 2).

Foto: umzimkulu.org

1) Všechny národy povolané ke spáse

Lidstvo je povoláné navrátit se k prameni, kterým je Bůh. Jen v něm najde svoje konečné naplnění skrze obnovení všech věcí v Kristu. Rozptýlení, mnohostrannost, konflikt, nepřátelství bude usmířeno skrze krev Kristovu a přivedeno k jednotě.

Nový začátek byl uskutečněn díky Kristovu vzkříšení a nanebevstoupení. On přitáhne všechno k sobě, obnoví a dá podíl na věčné Boží radosti. Budoucnost nového stvoření již nyní září v našem světě a rozžihá naději nového života – i když zatím zakoušíme rozpory a utrpení.

Posláním Církve je „nakazit“ touhou naději všechny lidi. Proto Kristus povolává, ospravedlňuje, posvěcuje a posílá svoje učedníky hlásat Boží království, aby se všichni lidé stali Božím národem. Neměnným základem života Církve se musí stát univerzální misijní poslání.

Hlásat evangelium musí být pro nás – jako pro apoštola Pavla – nezbytný a prvořadý závazek.

2) Putující Církev

Univerzální Církev, bez konce a bez hranic, se cítí zodpovědná hlásat evange-

Církev musí pokračovat v Kristově službě světu. Její poslání a její služba není vyměřena materiálními potřebami nebo dočasnými potřebami duchovními, ale transcendentní spásou, která se uskuteční v Božím království.

lium všemu lidstvu (*Evangelii nuntiandi*, 53). Církev musí pokračovat v Kristově službě světu. Její poslání a její služba není vyměřena materiálními potřebami nebo dočasnými potřebami duchovními, ale transcendentní spásou, která se uskuteční v Božím království (*Evangelii nuntiandi*, 27). Toto Království, byť je ve své úplnosti eschatologické a není z tohoto světa (Jan 18,36), je také v tomto světě a v jeho dějinách silou spravedlnosti, pokoje, pravé svobody a respektu hodnoty každého člověka. Církev hledí přetvořit svět hlásáním evangelia lásky, které „stále znovu ozařuje temný svět a dává nám odvahu žít a jednat... a tímto způsobem nechat vejít Boží světlo do světa“ (*Deus caritas est*, 39). Tímto poselstvím

MISIE

Foto: trinitycoventantixington.org

vyzývám všechny věřící a církevní instituce k této službě, k tomuto poslání.

3) *Missio ad gentes*

Tedy misijním posláním Církve je povolání všech lidí ke spáse, kterou uskutečňuje Bůh skrze svého vtěleného Syna. Proto je nezbytné obnovit závazek k hlásání evangelia, které je kvasem svobody, pokroku, bratrství, jednoty a pokoje (*Ad gentes*, 8). Chci „znovu potvrdit, že pověření evangelizovat všechny národy představuje základní poslání Církve“ (*Evangelii nuntiandi*, 14), úkol a poslání, které je v rozsáhlých a hlubokých proměnách dnešní společnosti ještě více urgentní. Je to záležitost věčné spásy člověka, konce a samotného naplnění lidských a světových dějin. Povzbuzení a inspirování Apoštolem národů musíme vědět, že Bůh má početný národ ve všech městech, kterými prošli apoštolové dneška (Sk 18,10). „Příslib je pro všechny, kteří jsou vzdáleni a které povolá náš Pán“ (Sk 2,39).

Celá Církev musí vzít na sebe závazek *missio ad gentes* do té doby, než se plně neuskuteční Boží dílo spásy: „Nyní ještě nevidíme, že všechno mu bude podléhat“ (Žid 2,8).

4) Povolání evangelizovat také skrze mučednictví

V tuto Misijní neděli vzpomínám v modlitbě na všechny, kteří svůj život výhradně zasvětili evangelizaci. Zvláštní zmínka patří místním církvím a těm misionářům a misionářkám, kteří vydávají svědectví a rozšiřují Boží království v situacích, kdy jsou pronásledováni, utiskováni, společensky diskriminováni, vydáni do vězení, poslání na mučení nebo na smrt. Není málo těch, kteří jsou nyní posíláni na smrt pro jeho „Jméno“. Můj ctěný předchůdce Jan Pavel II. napsal: „Jubilej-

ní vzpomínka nám otevřela překvapující scénu, která nám ukázala, že naše doba je zvláště bohatá na svědky, kteří různými způsoby dokázali žít evangelium, i když byli pronásledováni a často vydáni na smrt“ (*Novo millennio ineunte*, 41).

Podíl na Kristově poslání s sebou nese, že hlasatelé evangelia mají stejný úděl jako jejich Mistr: „Vzpomeňte si na slovo, které jsem vám řekl: Sluha není nad svého pána. Jestliže pronásledovali mne, i vás budou pronásledovat“ (Jan 15,20). Církev se ubírá stejnou cestou a podstupuje stejný úděl jako Kristus, protože nejedná na základě lidského rozumu a nepočítá s užitím moci, ale následuje cestu Kříže a v synovské poslušnosti Otci se stává svědkem a společníkem na cestě lidstva.

Starodávným církvím stejně tak jako těm nedávno založeným připomínám, že jsou Kristem předurčeny, aby byly solí země a světlem světa, že jsou povolány šířit víru v Krista, jenž je Světlem všech národů. *Missio ad gentes* musí ustanovit prioritu jejich pastoračním plánům.

Chťel bych poděkovat Papežským misijním dílům a podpořit je v této neopradatelné práci, která zajišťuje animaci, misionářskou formaci a ekonomickou pomoc mladým církvím.

Skrze tyto Papežské instituce se úžasným způsobem realizuje společenství v Církvi – uskutečňuje se výměna darů,

vzájemná pomoc, společný misionářský projekt.

5) Závěr

Misijní podněty byly vždy znamením, že naše církev žije (*Redemptoris missio*, 2). Ovšem je nezbytné připomenout, že evangelizace je dílem Ducha Svatého a že ještě před činností je svědectví a vyznařování Kristova světla (*tamtéž*, 26) v místní církvi, která vysílá své misionáře a misionářky. Proto prosím všechny katolíky, aby vyzývali Ducha Svatého – aby v Církvi rostlo nadšení pro misie, pro šíření Božího království, pro podporu misionářů a misionářek a křesťanských komunit, které se zde přímo angažují anebo jsou v nepřátelských oblastech pronásledováni.

Zároveň bych vás všechny chtěl vyzvat, abyste podpořili společenství Církve prostřednictvím finanční pomoci, a to zvláště nyní, kdy lidstvo zakouší ekonomickou krizi. Kéž by mladé místní církve mohly působit a rozdávat světlo skrze hlásání evangelia lásky.

Ať nás v naší misionářské činnosti vede Panna Maria, hvězda Nové Evangelizace, která dala světu Krista – Světlo národů –, aby přinesl spásu až na konec země (Sk 13,47).

Žehnám vám všem.

Benedikt XVI.

Vatikán 29. června 2009

<http://tisk.cirkev.cz>

MISIJNÍ MOST MODLITBY 2009 – Sobota 17. 10. ve 21.00 h.

Před 83 lety vyhlásil Svatý otec Pius XI. každou předposlední říjnovou neděli za Misijní neděli, kterou od té doby na celém světě organizuje Papežské misijní dílo šíření víry. Tento celosvětový den modliteb je spojený s finanční sbírkou, z níž se pravidelně podporují projekty na pomoc nejpotřebnějším (dnes přibližně v 1100 misijních diecézích). Letos opět přicházíme v rámci misijních oslav s nabídkou vytvoření společného Misijního Mostu Modlitby (dále MMM), a to v předvečer letošní Misijní neděle, tj. v sobotu 17. října ve 21.00 h. Všichni zájemci se mohou doma či v kostele sejít, zapálit svíčku a pomodlit se růženec nebo jakoukoliv modlitbu za misie, misionáře, chudé a trpící lidi, za šíření radosti evangelia na celém světě. Svíce pro tuto aktivitu mohou být předem požehnány v kostele.

V minulých letech v rámci MMM proběhlo na různých místech mnoho zajímavých akcí: misijní besedy, výstavy, žehnání svíců, misijní růženec, vystoupení hudebních skupin, adorace, Misijní jarmark a lunapark, vznikla Misijní klubka a společenství mládeže apod. Byli jsme ve spojení i s lidmi z jiných kontinentů. Vám všem, kteří jste MMM pořádali nebo budete připravovat, upřímně děkujeme!

Národní kancelář, Papežská misijní díla, Špindlerův Mlýn 33, 543 51, tel.: 499 433 058, GSM brána: 604 838 882, e-mail: info@misijnidila.cz, www.misijnidila.cz

ROK KNĚŽÍ

Služba svatého kněžství je božskou věcí

Tridentský koncil o kněžství

K významným magisteriálním textům o kněžství a svátosti svěcení patří dekret Tridentského koncilu, který potvrzuje kněžství jako součást Božího zjevení a pravou svátost. Otiskujeme zde text koncilního dokumentu v překladu Tomáše Machuly, který je také autorem úvodního komentáře a vysvětlujících poznámek.

Terminologické komplikace

V katolické církvi nyní prožíváme rok zaměřený na kněze, a je tudíž vhodné se tomuto tématu nyní věnovat obšírněji. Nejprve poznamenejme, že svátostné kněžství patří do oblasti svátosti, které se latinsky říká *sacramentum ordinis*. V češtině obvykle používáme výrazy *svátost kněžství* (např. český překlad *Katechismu katolické církve*) nebo *svátost svěcení* (např. český překlad *Kodexu církevního práva*). První výraz není úplně nejšťastnější, protože *sacramentum ordinis* má 3 stupně (jáhny neboli diakony, kněze neboli presbytery a biskupy), přičemž diakoni nejsou svěceni ke kněžství, ale ke službě, jak říká konstituce 2. vatikánského koncilu *Lumen gentium*. Kněžími jsou tedy až presbyteri a biskupové, a proto je nevhodné označovat jako *svátost kněžství* celou svátost obecně včetně stupně diakonského. Podobně je problematický i název *svátost svěcení*, protože v češtině slovo *svěcení* používáme velmi často tam, kde by mělo být spíše *žehnání* (mluví se např. o svěcení vody), a podobně tam, kde se jedná o sváteční prožívání času (např. svěcení neděle). Byla navržena řada jiných termínů, např. *svátost ordinace*, což je vlastně přepis latinského *ordinatio*. V češtině ale výraz „ordinace“ evokuje nikoli to, co latinské

ordo, ale spíše pracovní lékaře. Jiná možnost je *sborová svátost* (nebo *svátost sboru*), což je dnes ale spíše matoucí než informativní.¹ Latina navíc dokáže rozlišit mezi presbyterem (*presbyter*) a knězem (*sacerdos*). Existuje jediné kněžství Krista a účast na tomto kněžství je buď služebným kněžstvím presbyterů a biskupů, nebo všeobecným kněžstvím pokřtěných. Toto kněžství je latinsky *sacerdotium*, kdežto úřad „kněží“ jakožto druhý stupeň svátosti svěcení je *presbyterium*.

Kněžství jako součást Božího zjevení

Tolik pro úvod ke komplikacím terminologickým, které nejsou jen pitváním detailů. Porozumění slovům se totiž odráží i v porozumění textům, které tato slova používají. K velmi významným magisteriálním textům o kněžství a vůbec svátosti svěcení patří dekret Tridentského koncilu, který se tímto tématem zabýval na svém 23. zasedání v roce 1563. Tridentský koncil se vymezoval hlavně vůči nastupujícímu protestantismu, a proto mezi jeho dekrety najdeme především témata spojená s katolicko-protestantskou polemikou. Kněžství k nim bezpochyby patří. Protestanté totiž ve většině případů

odmítli nejen konkrétní mravní zločiny, které se v dané době mezi klérem objevovaly, ale nakonec i kněžství samo s odkazem na jeho malé biblické podložení. V Novém zákoně se sice mluví o biskupech (episkopech – doslova „dohlížitelé“) a o knězích (presbyterech – doslova „starší“) a jáhnech (diakonech – doslova „služebníci“), ale není na první pohled zřejmé, co přesně tyto kněží (presbyteri) jsou. Zřejmé je, že jsou představenými církevních obcí, ale zda jsou jimi na čas, natrvalo, jaké mají pravomoci apod., na první čtení nezjistíme. Je to logické, protože mnoho věcí bylo v prvotní církvi přítomno jakýmsi zárodečným způsobem a mohlo se rozvinout do plného pochopení až postupně. Porozumění Písmu jde navíc ruku v ruce s posvátnou tradicí, kterou ovšem protestantismus také odmítl. Mluvíme-li o rozvíjení něčeho, co už bylo v zárodku přítomno, je to velmi důležité, neboť Církev odmítá názor, že by kněžství a vůbec Církev byly jakýmsi „praktickým výmyslem“ pozdější doby, který si vynutily okolnosti. Nikoli. Je to součást Božího zjevení a Božího daru, který byl dán již v Kristu, ale který lidé teprve postupně „rozbalují“ a stále docházejí k plnějšmu porozumění.

ROK KNĚŽÍ

Středověk, z něhož raně novověký Tridentýský koncil vychází, se soustřeďoval především na kněžský (presbyterský) stupeň svátosti. Rozlišoval i nižší stupeň svěcení, které dnes neoznačujeme jako svěcení, ale jako církevní služby laiků (lektorát a akolytát). První vatikánský koncil se pak na konci 19. století z církevní hierarchie věnoval hlavně papeži. Skončil totiž předčasně a už nedořešil otázku episkopátu. Na tu se o sto let později zaměřil Druhý vatikánský koncil. A je možné říci, že na detailní promyšlení a rozpracování diakonátu teprve čekáme (nedávno se např. objevil dokument Mezinárodní teologické komise věnovaný tomuto tématu).

Tridentýský koncil se tedy kněžstvím zabývá v kontextu celé svátosti svěcení (*sacramentum ordinis*), která odráží podobu Církve (hierarchické uspořádání) a velké části praktického křesťanského života (slavení svátostí). Nechejme nyní

Oběť a kněžství jsou z Božího nařízení spojené tak, že se obojí vyskytuje v každém zákoně. Když tedy katolická církev v Nové smlouvě přijala podle ustanovení Páně viditelnou svatou eucharistickou oběť, je třeba vyznat, že je v ní nové, viditelné a vnější kněžství, v němž je staré kněžství překonáno.

Foto: sisterbrige.com

mluvit samotný koncilní text, který opatříme poznámkami jen do té míry, jaká bude nápomocná čtenáři v lepší orientaci a porozumění.²

Nauka o svátosti svěcení

kapitola 1.

Ustanovení kněžství Nového zákona

Oběť a kněžství jsou z Božího nařízení spojené tak, že se obojí vyskytuje v každém zákoně. Když tedy katolická církev v Nové smlouvě přijala podle ustanovení Páně viditelnou svatou eucharistickou oběť, je třeba vyznat, že je v ní nové, viditelné a vnější kněžství, v němž je staré kněžství překonáno. Svatá Písma ukazují a tradice katolické církve vždy učila, že bylo toto nové kněžství ustanoveno naším Pánem a Spasitelem a že byla apoštolům a jejich nástupcům v kněžství předána moc konsekrovat,³ obětovat a vysluhovat jeho tělo a krev, stejně jako odpuštět a zdržovat hříchy.

kapitola 2.

Šedm stupňů svěcení

Protože je však tato služba svatého kněžství božskou věcí, bylo vhodné, aby pro její důstojnější a uctivější vykonávání v dokonale zařízené Církvi existovaly různé stupně svěcení služebníků. Ti mají ze svého úřadu sloužit kněžstvu a být uspořádáni tak, aby ti, kteří již přijali tonzuru kleriků,⁴ postupovali od nižších stupňů ke stupňům vyšším. Svatá Písma totiž zřetelně nemluví pouze o kněžích, ale i o diakonech, o nichž velmi důrazně učí, na co má být při jejich svěcení kladen důraz. Od samého počátku Církve byla pro jednotlivá svěcení a jim odpovídající služby používána následující označení: subdiakoni,⁵ akolyté, exorcisti, lektorů a ostiářů,⁶ které nejsou na stejném stupni. Subdiakonát byl od Otců a posvátných koncilů, u nichž často nacházíme i jiné stupně nižších svěcení, řazen mezi vyšší svěcení.

kapitola 3.

Svěcení je pravou svátostí

Podle svědectví Písem, apoštolské tradice i jednomyslného souhlasu Otců je zřejmé, že se posvátným svěcením udělovaným slovy i vnějšími znameními,

dává milost. Nikdo tedy nesmí pochybovat, že svěcení je vpravdě a ve vlastním smyslu jednou ze sedmi svátostí svaté Církve. Apoštol totiž praví: „Připomínám ti, abys oživil milost Boží, která je v tobě díky vkládání mých rukou. Vždyť Bůh nám nedal ducha strachu, ale ducha síly, lásky a rozvážnosti.“⁷

kapitola 4.

Církevní hierarchie a svěcení

Protože se svátostí svěcení, stejně jako křtem a biřmováním, vtiskuje *znamení*,⁸ které nemůže být zrušeno ani odňato, odsuzuje svatý synod⁹ po zásluze nauku těch, kteří tvrdí, že kněží Nové smlouvy mají pouze dočasnou moc, a i když byli jednou vysvěceni, mohou se opět stát laiky, pokud by nevykonávali službu Božího slova. Jestliže někdo tvrdí, že všichni křesťané jsou bez rozdílu kněžími nové smlouvy¹⁰ nebo že jsou všichni stejně vybaveni duchovní mocí, pak se zdá, že pouze šíří zmatky o církevní hierarchii (která je uspořádaná na způsob vojenského šiku), jako by v rozporu s naukou svatého Pavla měli být všichni apoštoly, proroky, evangelisty, pastýři a učitelé.¹¹ Proto posvátný synod vyhlašuje, že vedle jiných církevních stupňů k tomuto hierarchickému svěcení patří především biskupové, kteří nastoupili na místo apoštolů, a jak říká tentýž Apoštol,¹² byli ustanoveni Duchem Svatým, aby spravovali Církev Boží, aby byli představenými presbyterů a udělovali svátost biřmování, světili služebníky Církve a vykonávali mnoho dalších činností, ke kterým nižší stupeň svěcení nemají potřebnou moc. Kromě toho posvátný synod učí, že při svěcení biskupů, kněží a ostatních stupňů svátosti svěcení se nevyžaduje souhlas, povolání nebo zplnomocnění od lidu ani od jakékoli světské moci nebo úřadu, bez něhož by svěcení bylo neplatné. Tento synod naopak rozhodl, že všichni, kdo byli povoláni a ustanoveni k výkonu těchto služeb pouze lidem nebo světskou mocí či úřadem, a kdo ji na sebe berou z vlastní opovázlivosti, nejsou služebníky Církve, ale zloději a lupiči, kteří nevstoupili dveřmi.¹³ O těchto věcech týkajících se svátosti svěcení pokládal posvátný synod obecně vzhledem k tomu, že všichni věřící v Krista poučit. Rozhodl se tedy to, co této nauce odporuje, v následujících jistých a zřetelných kánonech

ROK KNĚŽÍ

odsoudit, aby všichni s Kristovou pomocí užívali pravidla víry a v temnotách omylů mohli snadněji poznat katolickou pravdu a držet se jí.

Kánony o svátosti svěcení

1. Kdyby někdo řekl, že v Nové smlouvě není viditelné a vnější kněžství, nebo že zde není nějaká moc konsekrovat a obětovat pravé tělo a krev Páně a odpouštět a zadržovat hříchy, ale že existuje pouze úřad a pouhá služba hlásání evangelia, nebo že ti, kdo nehlasají, naprosto nejsou kněžími, *anathema sit*.¹⁴

2. Kdyby někdo řekl, že v katolické církvi nejsou vedle kněžství jiná svěcení, ať už vyšší nebo nižší, kterými se jakoby po jakýchsi stupních směřuje ke kněžství, *anathema sit*.

3. Kdyby někdo řekl, že svěcení není vpravdě a ve vlastním smyslu svátostí ustanovenou Kristem Pánem, ale že je to jakýsi lidský výtvar, který vymysleli muži neznalí věci Církve, nebo že jde pouze o jakýsi obřad vyvolení služebníků Božího slova a svátostí, *anathema sit*.

4. Kdyby někdo řekl, že se posvátným svěcením neuděluje Duch svatý, a proto biskup zbytečně říká „Přijmi Ducha svatého“, nebo že se jím nevztiskuje *znamení*, nebo že ten, kdo se jednou stal knězem, se může zase stát laikem, *anathema sit*.

5. Kdyby někdo řekl, že posvátné pomazání, které Církev používá při svatém svěcení, nejen že není třeba, ale že je pohrdání hodné a škodlivé, podobně jako jiné ceremonie svěcení, *anathema sit*.

6. Kdyby někdo řekl, že v katolické církvi není božským nařízením ustanovená hierarchie,¹⁵ která se skládá z biskupů, presbyterů a služebníků, *anathema sit*.

7. Kdyby někdo řekl, že biskupové nejsou představenými presbyterů, nebo že nemají moc biřmovat¹⁶ a světit, nebo že mají tuto moc společnou s presbytery, nebo že svěcení vykonaná bez souhlasu nebo povolání lidem či světské moci jsou neplatná, nebo že ti, kdo nebyli církevní a kanonickou mocí řádně vysvěceni a poslání, ale přišli odjinud, jsou legitimními služebníky slova a svátostí, *anathema sit*.

8. Kdyby někdo řekl, že biskupové ustanovení autoritou Římského Pontifika nejsou legitimními a skutečnými biskupy, ale pouze lidským výplodem, *anathema sit*.

Johann Lucas Kracker, Tridentský koncil, 1778

Foto: www.lib-art.com

Poznámky

¹ Pro zájemce o tuto problematiku může doporučit poslední číslo teologické revue *Communio*, které se věnuje právě problematice *sacramentum ordinis*.

² Abychom zachovali rozlišení *sacerdos, presbyter* a *sacramentum ordinis*, budeme při překladu používat výrazy *kněz, presbyter* a *svátost svěcení*, popř. od těchto slov odvozené formy. Tridentský koncil nicméně používá výrazů *kněz* a *presbyter* často ve stejném smyslu.

³ Latinské *consecrare* znamená doslova „posvěcovat“. Zde jde však o „posvěcování“ chleba a vína, které v češtině označujeme spíše jako „proměňování“ nebo lépe „konsekrace“.

⁴ Tonzura je znak kleriků (vystříhání vlasů na temeni), který byl po Druhém vatikánském koncilu zrušen.

⁵ Česky též *podjáhén*.

⁶ Česky *dveřníci*. Byla to služba dbající původně na to, aby byl v kostele pořádek a aby se jednotlivých částí bohoslužby účastnili pouze ti, kterým to náleželo.

⁷ 2 Tim 1,6-7.

⁸ Latinský výraz *character indelebilis* se obvykle překládá jako *nezrušitelné znamení*.

⁹ Text používá výrazů *koncil* nebo *synod* ve stejném významu.

¹⁰ Koncil zde reaguje na protestantismus, který za jediné kněžství považoval všeobecné kněžství věřících. Tridentský koncil zde neodsuzuje nauku o všeobecném kněžství věřících, jak ji vyslovil např. Druhý vatikánský koncil, ale tvrdí, že jediné kněžství je toto všeobecné a u všech pokřtěných stejné kněžství. Druhý vatikánský koncil učí, že jsou dva způsoby účasti na jediném kněžství Kristově, tj. služebné kněžství a všeobecné kněžství, které se ale liší podstatně a nikoli pou-

ze stupněm. To respektuje nauku Tridentského koncilu a nadto rozpracovává i téma všeobecného kněžství, které bylo v posttridentské teologii v důsledku polemiky s protestantismem potlačeno.

¹¹ Srov. 1 Kor 12,29.

¹² Srov. Sk 20,28.

¹³ Koncil zde naráží na text Jan 10,1, kde se mluví o těch, kdo nevstupují do ovčince dveřmi.

¹⁴ *Anathema* je řecké slovo, které používaly koncily od prvních staletí, kdy byla i na Západě řečí Církve řečtina. Latina ho přebírá a nepřekládá. *Anathema sit* znamená *Budíž anathema*. Výraz *anathema sit* se překládá do češtiny různě: „budíž vyobcován“, „bud z Církve vyloučen“ nebo dokonce „buď proklet“. Tyto překlady nevhodně vzbuzují dojem, že se jedná pouze o jakýsi právní úkon (vyloučení z organizace). Posledně zmíněný překlad dokonce navozuje představu, že Církev někoho aktivně proklíná. Někdy se objevuje překlad, který je sice výstižný co do smyslu, ale ve skutečnosti není překladem, ale mnohoslovným výkladem, který postrádá údernost originálu. Je to výraz „staví se mimo Církev“. To dává najevo, že kánon pouze vymezuje to, co je víra Církve, a ten, kdo se drží kánonom odsouzené nauky, tak se sám staví mimo. Pro všechny tyto překladové obtíže jsme se rozhodli formulaci nepřekládat.

¹⁵ Český překlad nemůže vystihnout originál, který zde má slovo *ordinatio* (ve smyslu „Boží nařízení“), tedy stejné slovo, jakým se označuje svěcení (*ordinatio*).

¹⁶ Latinské slovo pro biřmování je *confirmatio*, tedy „utvrzení“ (ve víře).

překlad dokumentu, úvodní komentář
a poznámky: Tomáš Machula

NA ZÁVĚR

Poznámka k týdnu

Návštěva Benedikta XVI. v ČR pohledem domácích médií

Česká televize přinesla poměrně korektní zpravodajství a pokryla dění okolo papežské návštěvy typicky veřejnoprávním přístupem. Speciálu na ČT24 uváděným desítky hodin neúnavným Václavem Moravcem lze vytknout snad jen jistou povrchnost, ve které jistě nebyl zlý úmysl. Je otázkou, zda bylo rozumné pozvat do studia mediálního guru Tomáše Halíka, který byl pasován na experta na všelike otázky katolického světa – od líbání papežova prstenu po kondomy v Africe.

Pozvání profesora Halíka přes jeho nezpochybnitelnou erudici např. v sociologii a religionistice však jen dokazuje klišovitost české mediální scény. Když houby, tak Smotlacha, když církve nebo nábožno, tak Halík. Je jisté, že množství probíraných témat by lépe pokrylo více zástupců katolické scény. Přizvání filosofa Václava Bělohradského se ukázalo nešťastným nejen kvůli jeho názorům, ale spíše kvůli jeho až politováníhodným nezalostem faktografie. S výjimkou nedůstojné informace o koze na Proboštské louce (Události,

České noviny nepřekvapily – ani kladně, ale ani příliš záporně. Doufejme, že kultivovanost návštěvy samotné, účastníků papežských bohoslužeb a promluv i celkově pozitivní náboj, který Svätý otec svou návštěvou přinesl, přispěje i ke kultivaci naší mediální scény.

ČT1 28. 9.) se však ČT vyhnula snahám o bulvarizaci tématu.

Mladá fronta Dnes informovala o návštěvě rovněž obšírně a překvapivě

vě poměrně korektně, pomineme-li nejen tendenční, ale i zcela pomýlený komentář redaktora magazínu *Maxim* Ivana Breziny (MfD 29. 9.) k údajné vině Svatého otce za smrt nemocných AIDS v Africe. Přibližně stejný prostor – buď to deníku přičteno ke cti – získala o dva dny později poměrně kvalitní protireakce ředitele Institutu sv. Josefa Michala Semína.

Velmi stručně a pouze vnějškově psaly o návštěvě *Hospodářské noviny*. O poselství Benedikta XVI. ani zmínka. *Lidové noviny* naopak referovaly o papežově cestě poměrně vyváženě. Právo nezůstalo nic dlužné svému levicovějšímu ladění; propapežské komentáře nebylo možné očekávat.

České noviny tak nepřekvapily – ani kladně, ale ani příliš záporně. Doufejme, že kultivovanost návštěvy samotné, účastníků papežských bohoslužeb a promluv i celkově pozitivní náboj, který Svätý otec svou návštěvou přinesl, přispěje i ke kultivaci naší mediální scény.

Josef Mudra

Liturgická čtení

18. 10. Neděle Iz 53,10–11, Žl 33, Žid 4,14–16, Mk 10,35–45

29. neděle v mezidobí

19. 10. Pondělí Řím 4,20–25, Lk 1,69–75, Lk 12,13–21

sv. Izák Jogues a druhové

20. 10. Úterý Řím 5,12.15b.17–19.20b–21, Žl 40, Lk 12,35–38

sv. Irena

21. 10. Středa Řím 6,12–18, Žl 124, Lk 12,39–48

sv. Hilarion

22. 10. Čtvrtek Řím 6,19–23, Žl 1, Lk 12,49–53

sv. Marie Salome

23. 10. Pátek Řím 7,18–25a, Žl 119, Lk 12,54–59

sv. Jan Kapistránský

24. 10. Sobota Řím 8,1–11, Žl 24, Lk 13,1–9

sv. Antonín Maria Klaret

RC MONITOR – zpravodajský týdeník vydávaný o. s. Res Claritatis pod záštitou České dominikánské provincie. Noviny jsou zaměřeny na osvětlu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické Církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. Fotografie bez uvedení zdroje pocházejí z *Flickr.com*. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 1683820001/5500. Redakční rada: Vít Cigánek, RNDr. Václav Frei, Mgr. Michaela Freiová, Mgr. Dagmar Kopecká, P. Mgr. Pavel Mayer OP, Zdeňka Rybová, Mgr. Radim Ucháč, Kateřina Ucháčová, Ondřej Vaněček, Mgr. Matyáš Zrno. Teologický poradce: P. Mgr. Pavel Mayer OP. Objednávky: Periodikum je distribuováno zdarma a lze jej v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 15 Kč, což pro tento rok činí 465 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.